Yargıtay 12. HD E.2025/8096 K.2026/3457 (13.05.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

12. Hukuk Dairesi 2025/8096 E. , 2026/3457 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı İlk Derece Mahkemesi kararı davacı vekilince temyiz edilmiş incelemenin duruşmalı olarak yapılması temyiz eden tarafından istenilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, 12.05.2026 tarihinde duruşma yapılmasına ve duruşma gününün taraflara davetiye ile bildirilmesine karar verilmiştir.

Belli edilen günde gelen davacı... İth.İhr. ve Gıda Mad.Paz.San. ve Tic.A.Ş. vekili Av. ... ve davalılardan ... A.Ş. vekili Av. ...'ın sözlü açıklamaları dinlenildikten sonra işin incelenerek karara bağlanması için uygun görülen Tetkik Hâkimi ... tarafından hazırlanan rapor dinlenerek dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

Yargıtay ilamında belirtilen bozma sebepleri çerçevesinde işlem yapılarak karar verilmiş, bozma ile kesinleşen hususların yeniden temyiz sebebi yapılmasına usul hükümleri elvermemiş bulunmasına ve temyiz edilen kararda yazılı gerekçelere göre yerinde olmayan temyiz itirazlarının reddiyle bozma gereğine ve usule uygun İlk Derece Mahkemesi kararının ONANMASINA,

Alınması gereken 732,00 TL temyiz harcından, evvelce alınan harç varsa mahsubu ile eksik harcın temyiz edenden tahsiline,

40.000,00 TL Yargıtay duruşması vekalet ücretinin davacıdan alınıp davalılardan ... A.Ş. 'ye verilmesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

13.05.2026 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

Dr. ...'in Karşı Oy Yazısı;

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; ... Bakanlığı tarafından yapılan ihaleyi davalı şirketlerin iş ortaklığının kazandığını, davacının davalılarla ticari ilişki içerisinde olduğunu, davalıların davacıya 20.11.2015 tanzim ve 30.12.2015 vade tarihli 1.009.000,00.TL bedelli bono verdiğini, ilgili bononun süresi içinde ödenmemesi üzerine davalı şirketler aleyhine İstanbul Anadolu 6. İcra Müdürlüğünün 2016/27730 Esas sayılı dosyasıyla icra takibine girişildiğini, davalı şirket adına kayıtlı malvarlığı bulunmadığını, davalıların ... Tedarik Bölge Başkanlığından 26.11.2015 tarihli 10342 sayılı dilekçe ile anılan sözleşmeler kapsamında doğmuş ve doğacak olan hakedişlerin tamamının temliki için izin istediklerini, söz konusu iznin verilmesi üzerine ... inci Noterliğinin 04.12.2015 tarih, ... yevmiye nolu, ... yevmiye nolu, ... yevmiye nolu temlik sözleşmeleriyle asıl alacağın temlik edildiğini öğrendiklerini dava konusu muvazaalı yapılan temlik işlemlerinin ve İstanbul Anadolu 6. İcra Müdürlüğünün 2016/27730 Esas sayılı icra dosyasındaki alacak ve ferilerine yetecek miktarda İİK 277 ve devamı hükümleri gereğince iptali ile bu bedelin davalılardan cebri icra yoluyla tahsil edilmesini talep ettikleri anlaşılmaktadır.

Mahkemece yaptırılan 16.12.2019 tarihli bilirkişi raporuna göre "...somut olaya konu bononun tanzim tarihinin 20.11.2015 olduğu, tasarrufun iptaline konu temlik sözleşmelerinin ise 04.12.2015 tarihinde düzenlendiğine göre tasarrufun iptali davasının ön koşullarından olan tasarrufun, alacağın doğumundan sonraki bir zaman diliminde yapılmış

olması şartının gerçekleştiği, davalı ...'ın temlik sözleşmesi gereğince ... Bakanlığı tarafından kendisine gönderilen paradan 15.343.770,71.TL lik kısmını 21.12.20 15... .07.2016 tarihleri arasında muhtelif zamanlarda davalı ...'ın hesabına aktardığı, bu veriye göre temlik sözleşmesinin yapıldığı tarih itibariyle temlike bağlı olarak borçlu ...'ın malvarlığında azalma meydana gelmişse de davalı ...'ın temlik konusu alacağın 15.343.770,71.TL lik kısmını davalı ...'ın hesabına göndermesiyle davalının malvarlığındaki 15,343,770,71,TL lik azalmanın giderildiği, davalı bankanın temlik konusu bedellerin davalı ...'ın hesabına geri göndermesi tartışmalara sebep olmakla birlikte Ankara 5. Asliye Hukuk Mahkemesi, Ankara Bölge adliye Mahkemesi 16. Hukuk Dairesi tarafından tesis edilen kararlarda vurgulandığı gibi somut olayda, davalı bankanın temlik sözleşmelerinin akdedildiği sırada alacaklılara zarar verme kastıyla hareket edildiğini bildiği veya bilmesi gerektiğine yönelik birçok veri bulunduğunun..." bildirildiği görülmüştür.

Dava 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 277 ve devamı maddelerine göre tasarrufun iptali talebidir.

Davacı taraf davalı borçlular aleyhine İstanbul Anadolu 6. icra Müdürlüğünün 2016/27730 Esas sayılı icra takibini başlattığını, bu takibin semeresiz kaldığını, buna karşılık davalıların ... Tedarik Bölge Başkanlığından alınan temlik iznine istinaden bu kurumdan olan alacağını ... Noterliğinin 04.12.2015 tarih, ... yevmiye numaralı işlemi ile ve ... Noterliğinin 04.12.2015 tarih, ... yevmiye numaralı ve ... Noterliğinin 04.12.2015 tarih ve ... yevmiye numaralı temliknameleri ile davalı bankaya temlik ettiğini bildirerek, temlikin muvazaalı olduğundan bahisle tasarrufun iptalini talep etmiştir.

Davacı tarafın alacaklı olduğu İstanbul Anadolu 6. İcra Müdürlüğünün 2016/27729 Esas sayılı dosyası üzerinden bonoya istinaden davalılar ... A.Ş. ve ... ... A.Ş.'ye karşı takip başlattığı, birçok yere yazılan haciz ihbarnamelerinin bila dönmüş olduğu görülmektedir.

İcra takibine konu yapılan 30.12.2015 vadeli, 1.113.493,70 TL tutarlı senedin davalılardan ... Şirketi tarafından cari hesap borcuna karşılık olarak davacı

şirkete verildiği kuşkusuzdur. Bu bononun tanzim tarihinin 20.11.2015 olduğu, temlikname tarihlerinin ise 04.12.2015 tarihi olduğu, bu yönüyle temlik işleminin borcun doğumundan sonra yapıldığı görülmektedir. Bununla beraber İstanbul Anadolu 6. İcra Müdürlüğünün 2016/27729 Esas sayılı takibinde borca yeter miktarda haczi kabil mal bulunmadığı yönünde haciz tutanağı olduğu, bu belgenin İİK 105/2. maddesi kapsamında geçici aciz vesikası mahiyetinde olduğu anlaşılmaktadır.

Davalı ...'ın temlik edilen alacağın borçlusu konumunda olan ... Bakanlığı tarafından gönderilen paralardan 15.343.770,71 TL'lik kısmını 21.12.20 15... .07.2016 tarihleri arasında muhtelif zamanlarda davalı ... Şirketinin hesabına aktardığı gelen banka kayıtları ile tespit edilmiştir.

Bu durumda davalı bankanın, kendisine temlik yapan şirketin aciz içerisinde olduğunu bildiği veya bilmesi gerektiği kuşkusuzdur. Davalı banka da eğer ki diğer alacaklılar gibi davalı borçlulardan alacaklı ise icra ve iflas kanunundaki sıra cetveli hükümlerine göre prosedürünü beklemek yerine eldeki temlik işlemleri ile kendisine üstünlük sağlamayı amaçladığı, bu para transferlerinden anlaşılmaktadır. Mahkemece bu nedenlerle İİK 277 ve devamı maddelerine göre tasarrufun iptali koşullarının oluştuğu anlaşıldığından davanın kabulüne karar vermek gerekmiştir. " gerekçesiyle davanın kabulüne karar verildiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece yukarıda belirtilen gerekçeyle verilen kararın, davalı ...Ş. vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 16.06.2022 tarihli, 2020/1377 Esas, 2022/1295 Karar sayılı ilamı ile "istinaf başvurusunun esastan

reddine" karar verildiği, istinaf mahkemesi kararının davalı ...Ş. vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 13.06.2023 tarihli, 2022/13629 Esas, 2023/7887 Karar sayılı ilamı ile "...Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına, İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına, dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine..." karar verildiği, bu kararın temyize konu yapıldığı görülmektedir.

Yargıtay bozma ilamında; " ...Somut olayda; davacı alacaklı 20.11.2015 tanzim 30.12.2015 vadeli bonodan kaynaklanan alacağı için 24.12.2016 tarihinde takibe geçmiş 14.11.2017 tarihli hacizde borçlunun adresini terk ettiği tesbit edilmiş, davacının alacağını tahsiline imkan sağlayacak bir mal varlığına rastlanmamıştır. Davalı bankaya İİK'nın 89/1 ihbarnamesi 28.05.2017 tarihinde, dava dışı ... Bakanlığına ise 10.3.2017 tarihinde tebliğ edilmiştir. Her iki üçüncü kişi de bu tarih itibari ile borçlunun kendilerinde alacakları olmadığını belirtmiştir. Davalı banka, borçlu şirket ortakları ile organik bağ içinde olan ... Hizmetleri A.Ş. ne 08.09.2015 tarihinde 2.000,000 TL, borçlu şirkete 04.12.2015 tarihinde 7.500.000 TL, 25.03.2016 tarihinde borçlu şirketin kefil olduğu ve 08.09.2015 tarihli kredinin de bu sözleşmenin bir parçası olduğunu belirten kredi sözleşmesi ile de 6.000.000 TL kredi açmıştır. 04.12.2015 tarihli Rotatif kredi sözleşmesinin imzalandığı gün, borçlunun dava dışı ... Bakanlığından olan hak edişlerini 3 adet temlik sözleşmesi ile noterden temlik almıştır. Temlik sözleşmesi miktarı 18.500.000 TL'dir. Alacağı temlik alan davalı banka, kendisine gelen 15.343.770,71 TL hak ediş tutarlarını 21.12.201525.06.2016 tarihleri arasında bünyesinde bulunan borçlunun vadesiz hesabına aktarmış bundan 500.000,00 TL kısmı alacağına mahsup etmiştir.

Buna göre, davalı üçüncü kişi banka 25.06.2016 tarihine kadar kendisine gelen hak edişleri aynı gün borçlunun hesabına aktarmış ve bu hesaba bloke konulmamıştır. Davacı alacaklının takibe başladığı 24.12.2016 tarihinde ve haciz ihbarnamesinin tebliğ edildiği 28.05.2017 tarihinde, hakedişler borçlunun hesabına iade edilmiş, bankanın elinde tuttuğu

veya haksız olarak tahsil ettiği bir bedel olmamıştır. Dolayısı ile davanın açıldığı 05.12.2017 itibari ile iptalini gerektiren bir temlik işlemi kalmamıştır.

Bu tarihler dikkate alındığında, davacının alacağının tahsili için takibe geçtiği, 24.12.2016 tarihinde üçüncü kişi banka temlikin kaynağından gelen bedelleri borçluya iade etmiştir.Yani temlik hiç yapılmamış gibi, hakedişler borçlunun hesabına aynen yatırılmıştır. Dolayısı ile 21.12.2015-25.06.2016 tarihleri arasında takip yapılmış ve bankaya İİK'nın 89/1 ihbarnamesi gönderilmiş olsa idi alacağın tahsili mümkün olabileceğinden, bu temlikin davacının alacağını tahsiline engel olduğu söylenemez.

Tüm bu maddi ve hukuki olgulara göre, davalılar arasındaki temlik işlemi mutad ödeme aracı niteliğinde olduğu gibi, temlik konusu bedelin tümüne yakın miktarım başkasının değil borçlunun hesabına davacı alacaklının takibinden önce yatırılmış olması nedeni ile davalıların bu işlem ile diğer alacaklılardan mal kaçırdığını, muvazaalı bir işlem yaptıklarını veya alacağın tahsiline engel olunduğunu da söylemek mümkün değildir. En önemlisi takip ve dava tarihi itibari ile temlik bedelinin bankanın alacağının mahsubu sonrasında kalan büyük kısmının borçlu şirkete iade edilmiş olması nedeni ile iptali gerektiren bir temlik tasarrufu da ortadan kalkmıştır.

Kabule göre ise;

Tasarrufun iptaline karar verilmesi halinde, sadece davalı üçüncü kişinin haksız olarak tahsil etmiş olduğu miktar tesbit edilerek bu miktar ve davacının alacağı ile sınırlı olarak iptali kararı verilmesi gerekirken, bu miktar tesbit edilmeden temlikin alacaklının alacağı kadar iptaline karar verilmesi ve hükmün 1. bend ikinci fıkrasında üçüncü kişinin de mal varlığı üzerinde de cebri icra yetkisi tanınması hatalı olmuştur." ifadelerine yer verilmiştir.

Mahkemece usul ve yasaya uygun bozma ilamına uyulmasına karar verilmiş ve Yargıtay bozma ilamı uyarınca; davalılar arasındaki temlik işlemi mutad ödeme aracı niteliğinde olduğu gibi, temlik konusu bedelin tümüne yakın miktarının başkasının değil borçlunun hesabına davacı alacaklının takibinden önce yatırılmış olması nedeni ile davalıların bu işlem ile diğer alacaklılardan mal kaçırdığını, muvazaalı bir işlem yaptıklarını veya alacağın tahsiline engel olunduğunu söylemenin mümkün olmadığı, en önemlisi takip ve dava tarihi itibarı ile temlik bedelinin bankanın alacağının mahsubu sonrasında kalan büyük kısmının borçlu şirkete iade edilmiş olması nedeni ile iptali gerektiren bir temlik işlemi kalmadığından karar verilmiştir.

Kural olarak para borcu nedeniyle yapılan temlik işlemlerinin geçerli kabul edilebilmesi için temlik alacaklısı ile temlik borçlusu arasında temlik öncesi ve sonrası devam eden bir ticari ilişkinin bulunması, en azından temlik öncesi bir ticari ilişkinin bulunması, temlik miktarı ile temlik alacaklısının alacağının (borç - alacak ilişkisinin) orantılı olması, taraflar tacir ise bu durumun tarafların ticari defterleri veya banka hesap hareketleri gibi resmi belgelerle ispatlanması gerekir.

Somut olayda davalı Banka vekili dava konusu temlik işleminin davalı borçlu Şirkete kullandırılan kredinin teminatı olarak yapıldığını beyan etmiş ise de dosya kapsamından 04.12.2015 tarihinde borçlunun davalı Bankadan kullandığı 500.000,00 TL'lik kredi için aynı gün 04.12.2015 tarihinde toplam 18.500.000,00 TL'lik temlik işleminin yapıldığı, davalı borçlunun 500.000,00 TL'lik kredi borcunun temlik bedelinden mahsup edilmek suretiyle tahsil edildiği, böylelikle davalı Bankanın anılan kredi nedeniyle riskinin kalmadığı, buna rağmen davalı Bankanın kendisine ödenen bakiye temlik bedellerini 21.12.2015-25.06.2016 tarihleri arasında davalı borçlunun yeni açtığı vadesiz hesabına aktararak borçlunun kullanımına sunmaya devam ettiğinin sabit olduğu, borçlunun da Banka tarafından kendisine

gönderilen bu bedelleri hesabından çektiği, davalı Bankaya gönderilen 29.06.2017 tarihli haciz ihbarnamesine verilen cevabi yazıdan borçlunun hesabında 237,98 TL kaldığının anlaşıldığı, bu şekilde yapılan tasarruf işlemiyle davalı borçlu Şirket alacaklılarının ... Bakanlığı'na başvurarak borçlunun hak ediş bedelinden alacaklarını tahsil etmeleri imkanının ortadan kaldırıldığı, 19.11.2015 tarihinde 50.000,00 TL sermaye ile kurulan borçlu Şirketin kuruluşundan bir buçuk ay sonra Şirket merkezi dışındaki davalı Banka şubesine 18.500.000,00 TL'lik temlik işlemi yapması ve davalı Banka'nın alacağını tahsil etmiş olmasına, riski kalmamasına rağmen davalı borçlunun hak edişlerinin kendisine gönderilmeye devam edilmesini sağlaması ve bu bedelleri aynı gün borçlunun yeni açtığı hesabına aktarması göz önüne alındığında dava konusu temlik işleminin alacaklıdan mal kaçırma amacıyla yapıldığının açık olduğu, nitekim bu işlemler nedeniyle davalı Banka nezdinde de teftiş başlatıldığı, davalı Bankanın mevcut deliller karşısında borçlunun durumunu ve amacını bilebilecek tüzel kişilerden olduğu, tasarrufa konu temlik bedelinin borçlu Şirket'in kuruluş sermayesinin dahi kat kat üzerinde olduğu, dolayısıyla borçlu Şirketin tek malvarlığı olduğu anlaşılan alacağın temlikinin IIK'nin 280. maddesinde belirtilen ticari işletmenin büyük bir kısmının devri niteliğinde ve iptale tabi olduğu açıktır.

Tasarrufun iptali davalarının görülebilmesi için dava konusu tasarrufun, davacının alacağının doğduğu tarihten sonra yapılması gerektiği, davacının tasarruf tarihinden önce lehine takip başlatmasının gerekli olmadığı yani davacı alacaklının dava konusu tasarruf tarihinden önce takibe başlamış olmasının bir dava şartı olarak davacıya yüklenemeyeceği, davalılar arasında iptale tabi bir tasarrufun yapılması yeterli olup, bu hususun davacının takibinden önce veya sonra fark edilip dava açılmasının bir önemi bulunmadığı ve iptale tabi tasarruf yapılıp para tahsil edildikten sonra dahi tasarrufun iptali açılmasının mümkün olduğu açıktır. Bu sebeple Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin ile 21.12.2015-25.06.2016 tarihleri

arasında takip yapılmış ve bankaya İİK'nın 89/1 gönderilmiş olsa idi alacağın tahsili mümkün olabileceğinden, bu temlikin alacağını tahsiline engel olduğu söylenemez." şeklindeki gerekçesine katılmak mümkün değildir. Somut olayda, dava konusu tasarrufun iptalini gerektiren işlemin ise davalı borçlu Şirketin, hak edişlerine ilişkin alacağını temlik alan davalı bankanın kendi alacağını (500.000,00) mahsup ettikten sonra bu hususu ... Bakanlığı'na bildirmeyerek hak edişleri almaya ve davalı borçlu şirketin ...'de açılan yeni bir hesabına aktarmaya devam etmesi olduğu, bir başka deyişle davalı Bankanın haksız olarak tahsil ettiği bir bedel bulunup bulunmadığının incelenmesine gerek olmadığı, somut olayda davalı borçlu şirketin hak edişlerine ilişkin alacağının şirket alacaklarının haciz işlemi yapabileceklerine imkan verecek şekilde ... Bakanlığı nezdinde bırakılmayıp yapılan temlik işlemi ile usulsüz şekilde borçlunun Mersinde yeni açılan bir hesabına aktarılarak alacaklıların alacaklarını tahsil etmelerinin engellendiği yüksek Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin bozma ilamında belirtildiğinin aksine davalı bankanın haksız olarak tahsil ettiği bir bedel olduğu için değil yukarıda ayrıntısıyla açıklandığı şekilde davalı borçlu şirket alacaklılarının alacaklarına kavuşmalarının İİK'nın 280. maddesi kapsamında kalacak şekilde engellendiği için dava konusu tasarruf işleminin iptalinin gerektiği görüşündeyim.

Ancak İlk Derece Mahkemesinin davanın kabul kararının Yargıtay Hukuk Dairesince bozulduğu, mahkemece bozmaya uyularak davanın reddine karar verildiği, bozmaya uyulmakla usuli kazanılmış hak oluşturduğundan bozma gerekçesinin ve bozma uyma ile verilen mahkeme karar gerekçesine katılmamakla birlikte usuli kazanılmış hak olduğundan bu gerekçe ile çoğunluğun onama kararına katılıyorum.13.05.2026